

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

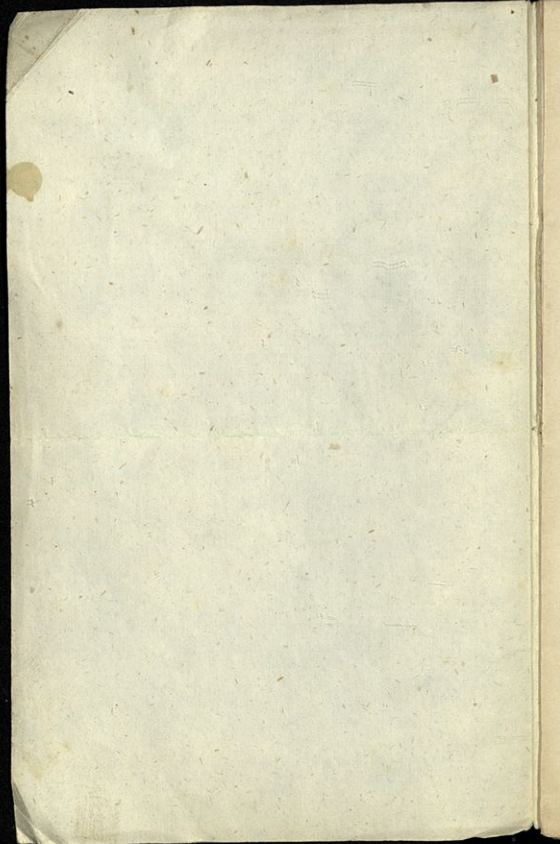
DS

249 869

197601133

COBISS ©

Refus 2-

153

Sv. Ciril in Metod! za nas Boga prosita.

1863.

Tisk Karla Bellmanna v Praze.

Tisučletno obhajilo

v

časť sv.

Cirilu in Metodu

1863.

Drugi náčrt

249769

N 1133/1976

Razglas

tisučletnega obhajila sv. Cirila in Metoda.

Letos je ravno tisuč ali jezero let, ko sta sveti Ciril in Metod slovanske narode k katolški veri spreobrnili. Kako imenično leto, kako važna zgodba! Vsako slovensko serce čuti terdno dolžnost, večnemu Bogu se zahvaliti, ki smo v njegovem vsmiljenem djanji po sv. aposteljnih Cirilu in Metodu edino zveličavno katolško vero prejeli, in skoz celih tisuč let čisto ohranili. Toraj pa se tudi v slovanskih deželah velike priprave delajo, da bi se spomin te prevažne zgodbe povsod koliko mogoče veličastno obhajal. Tudi od našega presvetlega knezo-škofa je ukazano, da se ta tisučletnica zložno z drugimi Slovani v osmini ed 5.—12. Julija po celi škofiji slovesno praznovati ima. Ukazali so, da naj se k povzdigi te svečanosti ob začetku in na koncu pri vseh cerkvah eno uro z vsemi

zvonovi zvoni, in tudi božja služba v tem času bolj slovesno kakor navadno opravlja. Tudi so sv. Oče Piji IX. po prošnji svetlega škofa za to svečanost popolnoma odpustke podelili, katerih se vsi verni vdeležiti zamorejo, kateri v zgoraj imenovani osmini svete zakramente pokore in rešnega Telesa vredno prejmejo, in kateri bodi den ktero koli za očitno božjo službo odloženo cerkvo Lavantinske škofije obišejo, in tam na namembo sv. Očeta vsaj pet očenašev, pet češenih Marij in vero pobožno molijo. Znajo pa se ti odpustki tudi vernim dušam v pomoč obrniti.

Zgodovina sv. Cirila in Metoda.

Da bote dragi Slovenci velik pomen te tisučletnice bolj razumeli, in večnemu Bogu toliko več hvalo dajali, pristavim tukaj kratko zgodovino sv. Cirila in Metoda. Bila sta namreč ta dva brata, rojena v Solunjah na Gerčkem, ter slovanski jezik dobro znala, ker se je tam takrat veliko po slovansko govorilo. Njih oče, po imenu Leon, je bil

starosta tega mesta, ter je svoja sina v glavno mesto Carigrad v visoke šole poslal. Prelepo sta se tam učila, pa tudi vsa goreča sta bila za božjo čast in zveličanje duš; vredna da se postavita v duhovni stan. Toraj pa so nju tudi kmalu po doveršenih šolah mešnika posvetili, in leta 833 v vinograd gospodov poslali, oznanjevat svete vere: sv. Cirila k Kozarom, tatarskemu rodu na bregovih črnega morja; sv. Metoda pa k Bulgarom, slovanskemu narodu v današnji turski zemlji. Srečno sta spreobrnili vladarje in ljudstva teh dežel k katolški veri; in sv. Ciril je tudi tako srečen bil, tamkaj najti telo sv. Klemenca, rimskega papeža, ki je od cesarja Trajana tje prognan in za vero mučen bil.

Gospodovali pa so ob tem času po širokih slovanskih državah trije mogočni knezi, Ratislav, Svatopluk in Kocel. Skerbni za zveličansko vero in kristiansko omiko svojih podložnih so poslali sporočnika v Carigrad k gerčkemu cesarju Mihaelu III. prosit rekoč: „Naša država se je pokristianila, pa učenikov némamo, kateri bi nas vladali in učili, ter nam razkla-

da li svete knjige. Mi ne razumimo ne gerško ne latinsko, in eden uči tako drugi drugače, in po nobenem ne zastopimo zapopadka svetega pisma, in nja moči. Pošli nam tedaj učiteljev, kateri nas bojo znali besede svetega pisma in nje-ga pomen učiti.“ Cesar to slišati, praša svoje modre svetovavce, koga bi poslal, in svetovajo mu modra in učena brata iz Solunj, sv. Cirila in Metoda. Cesar pošle po nju, in ko prideta, njima reče: „Glejta, slovanska država je poslala mene prosit učenikov, kateri bi njim svete pisma poslovenili; to željijo.“ Oba rada v to privoljita, in se kmalo podata na pot v slovansko državo. Prišla sta leta 863 po Kristusovem rojstvu, tedaj ravno pred tisuč letmi, v gornjo Moravo in v druge slovanske dežele, in tudi telo sv. Klemenca s sebo prinesila. Z veliko častjo in radostjo sta bila od Ratislava in vsega ljudstva sprejeta, ter kmalo začela med njimi opravljati svojo apostolsko službo. Učila sta Slovane moliti in brati, stavila sta cerkve in šole, kerstila sta kneza Ratislava in množino nevernih ljudstev,

poslovenila jim sveto pismo in slovanski jezik pri službi božji in vseh cerkvenih obredih vplejala. Veselo se je oživela sveta vera, bogata žetev za večnost je rasla med slovanskimi narodi, pa tudi v kristianski omiki in v vednostih so lepo napredovali, ker vse v domačem jeziku so se učili. Ali tudi veliko težav in preganjanja sta imela ta sveta moža od sovražnikov terpeti, katerim je merzelo, da sta sveta brata s toliko srečnim uspehom učila, in kraljestvo božje raširjevala. Sveti oče papež Miklavž II. ko je od velikih apostoljskih djanj solunjskih bratov med Slovani slišal, se je močno veselil, nekaj pa vendar tudi bal, da bi se pri jih, ker se je božja služba v maternem jeziku opravljala, kako razkolništvo ali krivoverstvo ne izcimilo, in zatoraj je sveta brata po preteklih petih letih njunega apostoljskega delovanja med Slovani v Rim poklical, da bi se o stanju slovanske cerkve sam iz njih ust prepričal. Brez pomude se podata sveta brata na pot, ter sta tudi telo sv. Klemenasa s sebo nesla. Vendar je papež Miklavž popred umerl, kakor sta v Rim dospela. Njegov naslednik je bil Hadrian II., in ko je slišal, da sveta brata se

mestu bližata, in tudi telo sv. Klemenca s sebo neseta, se je silno veselil, ter njima z vsemi duhovniki in veliko množino ljudstva naproti šel, in nju slovesno sprejel. Hadrian je kmalo spoznal, da sta to prava aposteljna kristianska, ter nju škofa posvetil, in Moravcem in drugim slovanskim narodom višja pastirja postavil. Vendar je sv. Ciril od velikih težav in neutrudnega dela že bolehal, ter tudi kratko potem v Rimu zveličano v Gospodu zaspal. Sveti Metod pa se je povernil k Slovanom nazaj, ter z novo gorečnostjo v prostrani Moravi, in lepi slovenski Kocelovi deželi na obeh straneh Donave blizo Drave in Save, zlasti pa tudi v krajeh danešne Lavantinske škofije kraljesto božje razširjal, kakor pravi slovenski apostelj.

Veliko si je sv. Metod prizadeval, neutrudno je delal, neizmerno dosti dobrega je storil slovanskemu ljudstvu, zakaj razun vere in pobožnosti je tudi močno pospešoval omiko in vednosti v narodu, in sploh za njegov blagor in srečo skrbel. Pa tudi veliko težav je terpel od svojih protivnikov, kateri so njegovemu apostoljskemu djanju se ustavljali in po nedolžnem ga obrekovali, ter celo v Rimu zatožili, da prav

ne uči, in da službe božje ne opravlja po obredih rimske cerkve. Toraj ga je papež Joan VIII. v Rim poklical na presojo njegovega djanja. Zvest služebnik božji se poda na dolg in težaven pot, in pride drugokrat v Rim, pa tudi vpričo papeža in cerkvenega zbora svojo reč tako jasno in očitno spriča, da so njegovo djanje vsi poterdili in za pravično spoznali. Zraven pa ga je papež tudi za nadškofa vseh speobernjenih slovanskih narodov povzdignil, ter v posebnem pismu kralju Svatopluku priporočil, kterega mogočno kraljestvo je tudi Česko in velik del Oggerske obsegalo. Vsled tega se je sv. Metod tudi na Česko podal, in mogočno slovansko česko ljudstvo z njih vajvodom Borivojem za Kristusa pridobil, in sveti katolški cerkvi vdružil.

Vendar tudi sedaj še niso prenehali njegovi protivniki, kateri so mu nadlegovali in krivo o njem govorili. Od njih vedno po nedolžnem obrekovan je svoje težave potožil svetemu Očetu Joanu VIII., in ti mu je v bratovski ljubezni odpisal, ter ga serčno tolažil in nagovarjal, da stanoviten ostane do konca, kar je tudi storil. In na zadnje, ko se bliža večer nje-

govega življenja, je v Velehradu na Moravskem postavil svojega namestnika, kakor nadškofa za vse slovanske države, ter se poslednokrat povernil v Rim, in tam v visoki starosti, poln zaslug, mirno v Gospodu zaspal v letu 910, kjer poleg svojega brata Cirila v cerkvi sv. Klemenca počiva.

To je djanje sv. Cirila in Metoda med nami. Vsak lahko vidi, koliko zahvaležnosti smo njima dolžni za toliko dobrot, ki sta nam jih storila, za toliko truda, ki sta ga za nas imela. In toraj predragi Slovenci, vdeležujte se radi sedajnega tisučletnega obhajila, dajajte dolžno čast in hvalo sv. aposteljnom; zahvalite pa se tudi s ponižnim srcem večnemu Bogu, ki nam je po svojem usmiljenji zveličavno vero podelil, in skoz celih tisuč let milostivo obvaroval. Spravite pa se tudi v resnični pokori z Bogom, ter več ga ne žalite, da za voljo njih našemu narodu vere ne odvzeme. V polajšanje te pobožnosti pa pristavim tukaj nekatere molitve, ktere se pri obiskavi cerkve moliti zamorejo.

Zahvaležna molitev.

Častitljiva brata sv. Ciril in Metod, aposteljna naša, preserčno se vama zahvalim za vso ljubezen, ki sta jo imela do naroda našega, za vse dobrote, ktere sta nam storila. Od hvaležnosti se mi serce topi, ako spremislím, koliko sta si prizadevala za našo časno srečo in večno zveličanje. V temi nevere in nevednosti so bili naši predočeti, ter serčno poželeli učnikov, kteri bi njim lač prave vere prinesli, in svete zveličavne resnice razlagali. In ko je prišel glas od jih do vajú brata predraga, se kmalo podata na pot, in neseta jim zveličavno evangelje. Zapustila sta drago domovino svojo, zapustila očeta in mater, in po velikih težavah prišla v daljne kraje k slovanskim narodom, ter jih učila večne resnice in k nebesom pot pokazala. Koliko sta se trudila v vinogradu gospodovem, koliko težav prenašala v svoji apostoljski službi, koliko preganjanja preterpela od hudobnih nasprotnikov svojih. Vendar nista zapustila naroda našega, temoč zvesta ostala do smerti. Bodi toraj vama večna in serčna zahvala, aposteljna sveta,

za vse trude, za vso ljubezen, za vse velike
dobrote, ki sta nam jih storila; sprejmita
milostivo našo ponižno zahvaležnost, ki iz
globine naših sere se vzdiga k vama v nebesa
zdaj v tem tisučletnem obhajilu, in katero
vama dajali bomo vse dni našega življenja.
Amen.

Molitev za vero.

Večni Bog nebeški oče, ki si nam po
svojih aposteljih sv. Cirilu in Metodu edino
zveličavno katoliško vero podelil, in v svojem
velikem usmiljenji zdaj tisuč let ohranil; pro-
simo te ponižno, obvari nam jo milostivo
tudi prihodne čase. Odpravi od nas vse zmeš-
njave in krivoverstva, ktere neverniki po
svetu trosijo, odverni vse, kar bi nas v veri
motilo, ali od nje celo odtergalo. Prizanesi
pa nam tudi, če te razžalimo, in za naših
grehov voljo ne odvzemi vere narodu našemu;
kaznuj nas z drugimi zlegi, kakor zaslužimo,
le vero nam obvarji, zakaj ona je naj večji
dar božji na zemlji; brez nje ni mogoče tebi
dopasti in k zveličanju priti. Jezus božji zve-

ličar, ki si svojim apostelnom rekel: „Jaz bom z vami vse dni do konca sveta,“ bodi z nami in ne dopusti, da bi sovražnik vere kaj premogel zoper nas. Pošli nam sv. Duha, da nas vso resnico uči, in z živo vero napolni naše serca, da terdno in stanovitno verjemo vse, kar uči mati katolška cerkev. Sveti Ciril in Metod, ki sta evangeljsko zerno pred tisuč letmi tako globoko v naše serca vsejala, da do zdaj nikaka sovražna moč ga iztergati ni mogla, pomagajta nam s svojimi prošnjami pri Bogu, da tudi prihodne čase sveto vero zvesto in čisto ohranemo. Amen.

Molitev za svetost življenja.

O Bog, ki si nas k svetosti življenja poklical, in po sv. apostelnih Cirilu in Metodu pokazal, kako tukaj na zemlji storiti imamo, da srečno pridemo v večno zveličanje, vari nas pred vsem grešnim djanjem, ravnaj nas po potu pravičnosti, da častitljive zemlje, katero sta sveta brata Ciril in Metod s svojimi stopinjami posvetila, z nobenim grehom ne oskrunimo, temoč da po njih zgledu pobožno

in sveto živimo, da nedolžnost ljubimo, s čistim in pravičnim srcem tebi služimo, in se enkrat v nebesih s tebo vekomaj veselimo. Amen.

Molitev za naše od katolske vere ločene brate in sestre.

O Bog, kter si nas po svetih bratih Cirilu in Metodu k edinosti vere poklical, zedini zopet odločene brate in sestre naše s svojo sveto katolško cerkvo, naj bo kakor v nebesih, tako tudi na zemlji le ena čreda in en pastir. Za to te prosimo po zasluženji Jezusa Kristusa, po prošnji Marije, sv. Cirila in Metoda in vseh tvojih svetnikov. Amen.

In zdaj se moli zgoraj imenovanih pet očenašev, pet češenih Marij in vera za odpustke. Vendar je za pridobitje odpustkov tudi zadosti, če se le teh pet očenašev i. t. d. pobožno moli. Potem pa se zna tudi, če je več pobožnih pričujočih, sledeča pesem zapeti.

P e s e m.

1.

Bodita nam pozdravljena,
Svet Ciril in svet Metod,
Draga brata preljubljena:
Poje ves slovenski rod.

2.

Iz ljubezni sta podala
Do slovenskih se dežel;
Vero nam oznanjevala,
Kakor rod je pozelel.

3.

Po slovensko sta učila,
Med Slovenci pervokrat;
In naš jezik izbudila,
Ved *) odperla nam zaklad.

4.

Kolko truda sta imela,
Ko učila sta pri nas;
Od sovražnikov terpela,
Sta pregajmbe dolgi čas.

*) Ved, to je vednosti.

5.

Vendar zmagala sta srečno,
In nas ne zapustila ;
Dala nam življenje večno ;
K pravi veri spravila.

6.

Vajna slava bo živela,
Svet Ciril in svet Metod ;
Vama hvala bo se pela,
Dokler bo slovenski rod.

7.

Tam v nebesih zdaj na glavi
Svetle krone nosita,
Tam zdaj v rajski sta blišavi,
Večno plačo vživata.

8.

O aposteljna preblaga,
Vajna prošnja nam pomaj !
Da krepost in vere zmaga
Nam ostane vekomaj.

Tako molite in pojte ljubi Slovenci zdaj pri tem tisučletnem obhajilu; molite pa tudi dalje naprej stanovitno za naše slovanske od katolske vere ločene brate in sestre, katerih je veliko milijonov, naj bi jih Bog zopet v veri z nami zedinil. Pristopite pa toraj tudi k bratovšini sv. Cirila in Metoda, ktera je v tej namen vpeljana, in ktero tedaj tudi tukaj pristavim.

Cirila in Metoda.

ročni razkolniki v sv. kat. cerkvi, katero so
potežili Pp. 12. 12. 1848. 1849.

Tako molite in pejte ljubi Slovenci zdaj
pri tem znamenjem obhajilu; molite pa tudi
dalje naprej slavnostno za naše slovanske od
katoliške vere ločene brate in sestere, katerih je
veliko milijonov, naj bi jim bog končal v veri
in namni zedinil. Pristopilo pa mora tudi k
prstovšini sv. Cirila in Metoda, ktera je v tej
namen vpeljana, in ktero tedaj tudi tukaj pri-

Sveti Ciril in svet Metod
Vama hvala bo se pela
Dokler bo slovanski rod

7

Tam v nebesih na glavi
Svele kroge nosite,
Tam zdi se jasni eta blišavi,
Večne plače rlivata

O apostolovna prebлага,
Vajna prošnja nam pomaj
Da krepost se vate zmagaj
Nam ocalene vekomaj.

Braterna

SV.

Cirila in Metoda,

zediniti razkolnike s sv. kat. cerkvo, katero so
poterdili Pij. IX. 12. Maja 1852.

Braterra

8v.

Girila in Metoda,

zgodniti razkolnik s sv. kat. cerkvo, katero so
potrdili Pij. IX. 13. Maja 1852.

I. Opravila braterne.

1. Moli se vsak den en oče naš in češena si Marija. 2. Na godovno sv. Cirila in Metoda (9. Marca) ali kak drugi den te osmine se v namen bratovšine sv. meša služi, ali po vredni spovedi sv. obhajilo prejme. 3. Vsak skerbi, da svojih sosedov, prijateljev in znancov, kolikor Bog da, tej bratovšini udov pridobi.

II. Odpustki braterne.

Popolnoma odpustek po vredni spovedi in sv. obhajilu, ako se v posvečeni cerkvi ali kapeli v namen papeža nekoliko moli, se dobi: 1. Na den pristopa. 2. Posledno uro, ako se presveto ime Jezus, če ne ustmeno, saj v sercu izreče. 3. Na godovno sv. Cirila in Metoda, ali na kak drug den te osmine. 4. Odpustek sedem let in štirideset dni v štirih drugih praznikih leta; v Lavantinski škofiji vsako kvaterno nedeljo. 5. Odpustek šestdeset dni za vsako dobro delo, ki se s spokorjenim sercem pobožno stori.

III. Molitev braterna.

O Bog, kateri si nas po svetih bratih Cirilu in Metodu k edinosti vere poklical, zedini zopet odločene brate in sestre naše s svojo sveto katolško cerkvo; naj bo kakor v nebesih, tako tudi na zemlji le ena čreda in en pastir. Za to te prosimo pa zasluženji Jezusa Kristusa, po prošnji Marije, sv. Cirila in Metoda in vseh tvojih svetnikov. Amen.

Po tej molitvi pa se moli en oče naš, in česena Marija, in se pristavi: Sveta brata Ciril in Metod! za nas Boga prosita.

